

HRVATSKI SABOR
Zastupnik Silvano Hrelja

Zagreb, 1. listopada 2020.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: **Prijedlog zakona o dopuni Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, s Konačnim prijedlogom zakona**

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 - pročišćeni tekst i 05/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16, 69/17, 29/18), podnosimo Prijedlog zakona o dopuni Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Navedeni Prijedlog zakona u Hrvatskom saboru obrazlagat će zastupnici Željko Lenart i Silvano Hrelja.

Zastupnik

Silvano Hrelja

**PRIJEDLOG ZAKONA O
DOPUNI
ZAKONA O HRVATSKOJ
RADIOTELEVIZIJI, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2020.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O HRVATSKOJ RADIOTELEVIZIJI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a)

Članak 34. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji obvezuje vlasnike radijskih i televizijskih prijamnika na području Republike Hrvatske plaćati HRT-u mjesečnu pristojbu. Visina te pristojbe iznosi 1,5% prosječne neto mjesečne plaće u Republici Hrvatskoj na temelju statističkih podataka za prethodnu godinu. Ugovor između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2017. godine mjesečnu je pristojbu odredio u iznosu od 80,00 kuna. Prema ugovoru sklopljenome između Vlade Republike Hrvatske i HRT-a za razdoblje 2018. – 2022. iznos pristojbe i dalje iznosi „najviše 1,5% prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj“.

Radijska i televizijska pristojba glavni je izvor prihoda HRT-a kojom je u 2019. godini prikupljeno 1,2 milijardi kuna. Nadzorni odbor Hrvatske radiotelevizije, na temelju prethodne suglasnosti Vijeća za elektroničke medije, 2015. godine donio je odluku kojom određenoj kategoriji umirovljenika umanjuje iznos mjesečne pristojbe na 40 kuna. Pravo na to imaju umirovljenici koji su obveznici plaćanja mjesečne pristojbe, a primaju mirovinu iz državnog proračuna koja ne prelazi 1500,00 kuna mjesečno te koji su na dan donošenja odluke (12. listopada 2015.) bili u HRT-ovoj evidenciji obveznika plaćanja mjesečne pristojbe.

Smatram da je takva segmentacija nedovoljna, s obzirom na velik broj građana koji i dalje plaćaju punu cijenu pristojbe bez obzira na vrlo skromna primanja i stalan rast troškova života. Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku, prag rizika od siromaštva u 2019. godini za pojedinca iznosi 2710,00 kuna mjesečno.

Anketa Državnog zavoda za statistiku koja je usklađena s Eurostatovom metodologijom otkriva da gotovo petina stanovnika živi u riziku od siromaštva, a od tog broja svaka treća osoba starija je od 65 godina. Prema navedenom izvješću 7,7% ukupne populacije (više od 300 000 stanovnika Republike Hrvatske), ne može priuštiti odgovarajuće grijanje tijekom najhladnijih mjeseci godine, a više od 50% stanovnika ne može si priuštiti godišnji odmor ili podmiriti neočekivan financijski izdatak.

Uzimajući u obzir sve te brojke i podatke, smatramo krajnje nepravednim zakonski mehanizam kojim se iznos mjesečne pristojbe usklađuje s prosječnom neto plaćom i jednako se primjenjuje na gotovo sve skupine stanovništva, bez obzira na njihova primanja i imovinsko stanje. Smatramo da je socijalno neosjetljivo da se građane koji si ne mogu priuštiti osnovne životne potrebe poput grijanja dodatno osiromašuje zbog pristojbe javnoj televiziji.

U državi u kojoj petina stanovništva živi u riziku od siromaštva, cijena mjesečne pristojbe mora biti društveno osjetljiva i ne smije dodatno osiromašiti one kojima je najteže u našem društvu.

b)

Smatramo da odluka Nadzornog odbora HRT-a koja je trenutno na snazi bez razloga diskriminira one umirovljenike koji su otišli u mirovinu nakon 12. listopada 2015. godine. Odluka diskriminira i na temelju dobi: između umirovljenika s niskim primanjima i ostalih građana s istim ili nižim primanjima. Odluka Nadzornog odbora HRT-a nepravedna je sa stajališta da se status osoba koje plaćaju smanjenu pretplatu utvrđuje isključivo prema statusu u određenom datumu jer se postavlja pitanje zašto osobe koje su otišle u mirovinu nakon 12. listopada 2015. nemaju pravo na smanjenu pretplatu, kao i pitanje zašto sve kategorije stanovnika s tako niskim primanjima, a ne samo umirovljenici, nisu među onima koji plaćaju 40 umjesto 80 kuna.

Odluka HRT-a dosad je omogućila smanjenu pretplatu za tek 16 005 osoba. S obzirom na podatke Državnog zavoda za statistiku koji nam govore da u Republici Hrvatskoj 1 750 000 građana živi u obiteljima koje *teško ili vrlo teško spajaju kraj s krajem* smanjenje pristojbe za tek 16 005 osoba nikako se ne može smatrati niti efikasnom niti socijalno osjetljivom mjerom. Međutim, prihvaćanjem ovog prijedloga, ta brojka bi iznosila između 150 000 i 200 000 pretplatnika, što bi obuhvatilo veći dio stanovništva koji si ne mogu priuštiti osnovne potrebe.

Svaki građanin Republike Hrvatske ima pravo biti informiran o događajima u državi; no pravo na javnu televiziju – i obveza plaćanja pristojbe za tu javnu televiziju – u civiliziranoj i uređenoj državi ne bi smjelo biti važnije od osnovnih ljudskih prava na stanovanje i grijanje. Prihvaćanjem ovog prijedloga Vlada bi pokazala i dokazala svoju brigu i socijalnu osjetljivost za one koji već žive u dubokom siromaštvu.

Za najugroženije stanovnike Republike Hrvatske, godišnji izdatak od 960,00 kuna predstavlja značajan udar na kućne proračune.

S druge strane, smanjeni prihodi za HRT od ovog zakona ne predstavljaju rizik za održivost i funkcioniranje javne televizije. Preporuka Vijeća Europe R (96) koja ima kao cilj osigurati neovisnost javnih medija nije protivna mjerama smanjene pristojbe za najsiromašnije, što dokazuje činjenica da već postoji mjera HRT-a o djelomičnom ili potpunom oslobođanju od plaćanja mjesečne pristojbe za neke kategorije pretplatnika.

Svako smanjivanje prihoda utječe na poslovanje, ali sigurni smo da stvarnu prijetnju funkcioniranju javne televizije nikako ne predstavljaju najsiromašniji građani nego prvenstveno poslovanje koje bi trebalo racionalizirati.

Uzimajući u obzir niz primjera neefikasnog poslovanja HRT-a, smatramo neprihvatljivim argument da smanjenje prihoda HRT-u, u cilju povećanja stadarda života najsiromašnjima, predstavlja ikakvu opasnost za funkcioniranje, transparentnost i neovisnost javne televizije.

c)

Predlažemo

- da se vlasnici prijarnika samci čiji ukupan mjesečni prihod u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od 2500,00 te članovi kućanstva čiji mjesečni prihod nije veći od 2000,00 kuna oslobode od plaćanja mjesečne pristojbe u visini od 50%,

- da se svi građani s mjesečnim prihodima do 1500,00 kuna po članu kućanstva u cijelosti oslobode plaćanja mjesečne pristojbe HRT-u.

S obzirom na veliki broj stanovnika koji žive u siromaštvu ili socijalnoj isključenosti, Republika Hrvatska trebala bi uspostaviti što pravedniji i osjetljiviji pristup određivanju visine raznih pristojbi, posebno iz razloga što se prihodovni cenzusi nisu mijenjali od 2004. godine.

Idemo prema cilju da ljudi koji žive ispod granice siromaštva budu uključeni u društvo, zaštićeni i sigurni. Želimo prijedlog po prijedlog oživotvoriti ustavnu odredbu o zaštiti građana slabijeg imovinskoga stanja.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Ako HRT ne nađe prostor za uštedu, za provedbu ovog Zakona potrebno je osigurati sredstva u Državnom proračunu u visini između 80 000 000 i 98 000 000 kuna godišnje.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Prema odredbi članka 204. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) zakon se može donijeti po hitnom postupku, kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi, koji u prijedlogu moraju biti posebno obrazloženi.

Donošenje ovoga Zakona predlaže se po hitnom postupku s ciljem izbjegavanja produbljivanja siromaštva u Republici Hrvatskoj, a radi oživotvorenja ustavnog načela socijalne države i države socijalne pravde (čl. 1, čl. 49., čl. 63.).

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O HRVATSKOJ RADIOTELEVIZIJI

Članak 1.

U Zakonu o Hrvatskoj radioteleviziji (NN br. 137/10, 76/12, 78/16, 46/17, 73/17, 94/18) u članku 35. dodaju se novi stavci (2), (3) i (4) koji glase:

„(2) Mjesečna pristojba za vlasnika prijamnika samca čiji ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini mjesečno nije veći od 2500,00, odnosno 2000,00 kuna po članu kućanstva, određuje se u iznosu 50% od mjesečne pristojbe iz stavka 1.

(3) Vlasnik prijamnika čiji mjesečni prihod nije veći od 1500,00 kuna po članu kućanstva oslobađa se od plaćanja mjesečne pristojbe u cijelosti.

(4) Status pretplatnika iz stavaka (2) i (3) ostvaruje se izjavom vlasnika prijamnika, na obrascu čiji sadržaj propisuje Ravnateljstvo HRT-a.“

Dosadašnji stavci (2), (3) i (4) postaju stavcima (5), (6) i (7).

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u «Narodnim novinama», a primjenjuje se od 1. siječnja 2021. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Predloženom dopunom ostvario bi se pravedniji način utvrđivanja iznosa radijske i televizijske pristojbe koja bi se ubuduće za vlasnike prijamnika koji ostvaruju prihod niži od prihodovnog cenzusa obračunavala od iste osnovice, ali u manjem postotku.

Predlažemo da se status pretplatnika iz stavaka (2) i (3) utvrdi temeljem izjave samih vlasnika radijskih i televizijskih prijamnika na obrascu koji će propisati Ravnateljstvo Hrvatske radiotelevizije. Istinitost podataka Ravnateljstvo može provjeriti u bazi podataka Porezne uprave na način koji to čini HZZO kada utvrđuje podatke o osiguranicima dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se vrijeme stupanja na snagu i vrijeme početka primjene ovog Zakona.

TEKST VAŽEĆE ODREDBE ZAKONA KOJA SE DOPUNJUJE

Članak 35.

(1) Visina mjesečne pristojbe iznosi najviše 1,5% prosječne neto mjesečne plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj, na temelju statističkih podataka za prethodnu godinu.

(2) Visinu mjesečne pristojbe za svaku godinu utvrđuje svojom odlukom Nadzorni odbor HRT-a uz prethodno odobrenje Vijeća za elektroničke medije da je pristojba u skladu s Ugovorom iz članka 13. ovoga Zakona. Ovom odlukom mogu se utvrditi i povlastice za određene kategorije obveznika plaćanja.

(3) Od mjesečno ukupno prikupljenih sredstava na ime pristojbe HRT je obvezan 3% uplatiti Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

(4) Iz dijela ukupnog godišnjeg bruto prihoda HRT izdvaja sredstva u korist Hrvatskog audiovizualnog centra sukladno posebnom zakonu. U dio ukupnog godišnjeg bruto prihoda HRT-a iz kojeg se izdvajaju sredstva u korist Hrvatskog audiovizualnog centra ubrajaju se javni i komercijalni prihodi HRT-a u smislu članka 38. ovoga Zakona ostvareni izravno i neizravno obavljanjem djelatnosti iz članka 3. ovoga Zakona, i to proizvodnjom audiovizualnog i multimedijuskog program a, pružanjem audiovizualnih medijskih usluga, multimedijuskih usluga i usluga elektroničkih publikacija kao javnih usluga.